Список літератури: 1. *Мильнер Б.З.*, Управление знаниями в корпорациях / Под ред. д-ра эконом. наук, проф. Б.З.Мильнера. – М,: Дело, 2006. – 599 с. **2.** *Карлоф Б.*, Деловая стратегия: концепция, содержание, символы; пер. с англ. / Б. Карлоф. – М.: Экономика, 1991. – 239 с. **3.** *Портер М.*, Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкуренток / М. Портер; пер. с англ.. – М.: Альбина Бизнес Бук, 2006.– 454 с. **4**. *Кныш М. И.*, Конкурентные стратегии: Учеб. пособ. / М. И. Книш. – СПб., 2000. – 284 с. **5.** *Шевченко Л. С.*, Конкурентное управление / Шевченко Л. С. Учеб. пособ. – Харьков : Эспада, 2004. – 520 с. **6.** *Белецкая И. И.*, Современный механизм формирования конкурентных преимущств в свете эволюции их теории / И. И Белецкая. // Прометей. – 2005. – № 1. **–** С. 167-172.

Надійшла до редакції 17.04.2013

УДК 658.8

Корпоративна культура як основна конкурентна перевага підприємства / Крисенко А. В. , **Іваницький В. Д.//** Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 24(997). – С. 68–72. – Бібліогр.: 6 назв.

В статье обоснована роль корпоративной культуры в повышении конкурентоспособности предприятия. Раскрыта сущность влияния корпоративной культуры на конкурентоспособность предприятия. Выявлены основные типы взаимодействия корпоративных культур на предприятии и их влияние на имидж и конкурентоспособность предприятия.

Ключевые слова: корпоративная культура, корпоративные ценности, конкурентоспособность, персонал, конкурентные преимущества, имидж.

The role of corporate culture in competitiveness of the enterprise is based in the article. The essence of the influence of corporate culture on the company's competitiveness. The basic types of interaction of corporate culture in the company and its impact on the image and competitiveness.

Keywords: corporate culture, corporate values, competitiveness, staff, competitive advantages, image.

УДК 336.7

Ю. І. ЛЕРНЕР, канд. екон. наук, професор, НТУ «ХПІ»;
О. О. ПАНЧІШНА, студентка, НТУ «ХПІ»

ФАКТОРИ, ЩО ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В даній роботі досліджується ліквідність банку як важливий фактор функціонування усього банківського сектору України в умовах досить високого рівня залежності гривні від долару та режиму близькому до плаваючого валютного курсу. Додатково визначаються базові принципи регулювання банківської ліквідності органами державного нагляду, а саме НБУ.

Ключові слова: ліквідність, валютний режим, чисті іноземні активи, чисті зобов'язання уряду, готівка в обігу.

Актуальність: банківський сектор відіграє важливу роль в економіці країни. Базовим підприємством у майбутній роботі буде виступати банківська структура, тому доцільно розглянути засади функціонування банківської системи в Україні. Ключовим питанням у діяльності банківського сектору є

© Ю. І. Лернер, О. О. Панчішна, 2013

ліквідність його елементів. Для забезпечення постійної діяльності банк повинен вміти управляти ліквідністю. Особливу актуальність процес управління ліквідністю набуває в умовах вдосконалення політики банків, спрямованої на оптимізацію фінансової стійкості і ліквідності. Незважаючи на значну кількість досліджень і публікацій щодо проблем регулювання банківської ліквідності, багато питань залишаються дискусійними, з недостатньо розробленими теоретичними та методологічними складовими, що є свідченням актуальності даної теми.

Мета роботи: основною метою даного дослідження є аналіз факторів для оцінки ліквідності банківської системи.

Аналіз останніх досліджень та постановка проблеми: в Україні аналізу ліквідності та її регулюванню органами банківського нагляду присвячено багато публікацій українських авторів. Зокрема, А. М. Герасимовича, О. С. Любуня, Ю. І. Лернера, В. О. Романішина, Ф. Ф. Бутинца, З. М. Васильченко, Л. О. Примостки, у яких досліджувалась проблематика ефективності системи державного регулювання банківської діяльності, проводився аналіз різноманітних показників ліквідності банків. Дослідження ж закордонних авторів (Грюнінга Х. Ван, С. Н. Кабушкіна, А. М. Тавасієва) присвячені переважно оцінці ліквідності комерційних банків та визначенню їх ринкової вартості.

Виклад основного матеріалу дослідження: в даний час Національний банк України реалізує свою грошово-кредитну політику у валютному режимі прив’язки гривні до долара США. В умовах відповідної відкритості вітчизняної економіки і притоку іноземного капіталу це зумовило необхідність проведення центральним банком валютних інтервенцій по покупці долара США, що позначалося на зростанні ліквідності банківської системи. Показник ліквідності банківської системи є одним з найважливіших критеріїв оцінки поточного фінансового стану банківської системи.

Фактори ліквідності діляться на автономні (незалежні від впливу центрального банку) і неавтономні (регульовані центральним банком). Перші відображені в основних статтях балансу центрального банку: чисті іноземні активи, чисті зобов’язання уряду, готівка в обігу, інші чисті статті, які в сукупності формують автономну позицію ліквідності на ринку. В Україні ці

фактори мають свою специфіку, обумовлену сьогоднішнім рівнем фінансово-економічного розвитку країни, політичною ситуацією, режимом монетарної політики.

Зокрема, як свідчить світовий досвід, роль чинника «чисті іноземні активи» змінюється залежно від режиму обмінного курсу і коливань платіжного балансу. У країнах з плаваючим обмінним курсом цей показник є автономним, оскільки центральний банк не втручається в роботу валютного ринку і, отже, не відбувається змін в його чистих іноземних активах, за винятком впливу їх переоцінки.

В умовах фіксованого або регульованого курсу цей показник не є автономним, оскільки центральний банк має прямий вплив на зміни в статті його балансу «Чисті іноземні активи» через проведення валютних інтервенцій (покупки або продажі іноземної валюти) з метою регулювання обмінного курсу національної валюти.

Варто відмітити важливі зміни, що здійснюються зараз Національним Банком України, що мають безпосередній вплив на банківський сектор, а саме поступовий перехід до гнучкого валютного курсу. Поступовий перехід до гнучкого курсоутворення визначений одним із завдань в основних принципах грошово-кредитної політики останніх років. Орієнтованість Національного банку України на посилення гнучкості обмінного курсу відобразило зміни прогнозованого показника обмінного курсу гривні до долара США, внесені до Основних принципів грошово-кредитної політики нашої держави.

Іншим важливим автономним чинником впливу на ліквідність банківської системи є «Чисті зобов’язання уряду», які накопичуються через мережу щоденних потоків коштів, проходячи по консолідованому фінансовому рахунку, якому характерні значні коливання через сезонність прибуткової і витратної частин бюджету. Самим важливим фактором є фактор руху засобів на рахунку уряду (Єдиному казначейському рахунку) в Національному банку України.

В Україні проблема впливу на ліквідність банківської системи Єдиного казначейського рахунку (ЕКС) уряду полягає в непередбачуваності і важко-прогнозованості руху засобів по них. Крім того, через недосконалість бюджетного процесу існує тенденція накопичення протягом року засобів на ЕКС

з масовим їх витрачанням в певні періоди, переважно в кінці року, що приводить до зростання ризиків ліквідності банківської системи.

Як свідчить міжнародний досвід, важливою передумовою ефективного регулювання грошово-кредитного ринку є координація фіскальної і монетарної політик. Одним з її проявів є підтримка урядом центрального банку щодо забезпечення цінової стабільності шляхом мінімізації негативного впливу на цей процес боргової та бюджетної політик.

Важливим автономним чинником впливу на резерви (ліквідності банків) в Україні є також стаття балансу НБУ «Готівка в обігу». Попит на готівкові засоби коливається залежно від зміни номінального ВВП, процентних ставок, розвитку безготівкових платіжних систем, очікувань та довіри до банківської системи і центрального банку, рівня доларизації в країні. Динаміка готівкових коштів поза банками є найбільш непередбачуваним чинником, оскільки важко спрогнозувати і передбачити наміри населення щодо витрат, хоча вплив цього чинника має певний сезонний характер.

Окрему увагу слід приділити фактору довіри громадян до банківської системи. Оскільки він впливає на коливання об’єму готівки поза банками і ліквідністю банківської системи. Так, наприклад, у жовтні 2008 року штучно спровоковане посилення недовіри до фінансового стану окремих банків, а також девальваційні очікування негативно позначилися на довірі громадян до вітчизняної банківської системи. В результаті було вилучено 2,7% депозитів на суму 9,21 млрд. грн. Рівень вільної ліквідності банків знизився з 11,28 млрд. грн. на 01.10.2008 р. до 2,17 млрд. грн. на 01.11.2008 р. Об’єм коштів поза банками за цей період збільшився на 12,69 млн. гривень, або на 9,5%.

Серед внутрішніх (неавтономних) чинників впливу НБУ на ліквідність банківської системи, поряд з валютними інтервенціями, слід виділити обов’язкові резервні вимоги. Вони є складниками ліквідності банківської системи і безпосередньо впливають на неї через встановлену центральним банком норму обов’язкового резервування.

Результати: показник ліквідності банківської системи є одним з найважливіших критеріїв оцінки поточного фінансового стану банківської системи. Фактори ліквідності діляться на автономні (незалежні від впливу центрального банку) і неавтономні (регульовані центральним банком). Слід

відмітити, що поступовий перехід до гнучкого курсоутворення, визначений одним із завдань в основних принципах грошово-кредитної політики останніх років, є фактором, що значно вплине на принципи регулювання ліквідності банківського сектору Національним Банком України.

Список літератури: 1. *Лернер Ю.І.* Фінанси підприємства. Вид-во «Консульт», Харків, 2006г. **2**. *Лернер Ю.І.* Емісія та обіг цінних паперів. Вид-во «Тимченко», Харків, 2008 г. **3.** *Лернер Ю.І.* Бізнес – планування виробничої та підприємницької діяльності в умовах ризику. Вид-во «Фактор», Харків, 2007г. **4.** Ліквідність банківської системи України: Науково – аналітичні матеріали / *В.И. Міщенко, А.В. Солик та ін*. – Вип.12. – К.: НБУ: центр наукових досліджень, 2008-180 стор. **5.** *Черкасов В.Е*. Фінансовий аналіз в комерційному банку-2005 **6.** *Grey S*. Central Bank management of surplus liquidity/ Hand books in Central Baking Lecture Series-August 2006.

Надійшла до редакції 22.03.2013

УДК 336.7

Фактори, що характеризують ліквідність банківської системи України / Лернер Ю. І., **Панчішна О. О. //** Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 24(997). – С. 72–76. – Бібліогр.: 5 назв.

В данной работе исследуется ликвидность банка как важный фактор функционирования всего банковского сектора Украины в условиях достаточно высокого уровня зависимости гривны к доллару и режима близкого к плавающему валютному курсу. Дополнительно определяются базовые принципы регулирования банковской ликвидности органами государственного надзора, а именно НБУ.

Ключевые слова: ликвидность, валютный режим, чистые иностранные активы чистые обязательства правительства, наличные деньги в обращении.

In this paper the liquidity of the bank was studied as an important factor in the functioning of the whole banking sector of Ukraine in the conditions of a sufficiently high level of dependence of the hryvnia to the US dollar and in the mode close to a floating exchange rate. Additionally basic principles of Bank liquidity regulation by the public authority was defined, namely by the NBU.

Key words: liquidity, exchange rate regime, the net foreign assets, net Government liabilities, cash in circulation.

УДК 339.138

В. Ю. МИКИТЕНКО, магістрант, НТУ «ХПІ»;
Р. Г. ДОЛІНСЬКА, канд. екон. наук, проф., НТУ «ХПІ».

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГУ ВЗАЄМОВІДНОСИН НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Розглянуто методологічні підходи до вимірювання ефективності управління міжфірмовими відносинами на промислових ринках, використання яких дозволяє фірмі розв’язати проблему оцінки і вибору ринкових контрагентів, виміряти результативність взаємовідносин, а також створити механізм забезпечення ефективних міжфірмових взаємовідносин.

Ключові слова: маркетинг взаємовідносин, цінність та ефективність взаємовідносин, міжфірмові взаємовідносин, капітал міжфірмових взаємовідносин.

© В. Ю. Микитенко, Р. Г. Долінська, 2013